

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **E.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. P., advokátom so sídlom v B., proti žalovanému **M., S.**, so sídlom v B., **o neplatnosť zhromaždenia 24. apríla 2007 a iné**, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 5 C 70/2007, na dovolanie žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. mája 2008 sp. zn. 5 Co 112/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobkyňi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Žalobkyňa sa v konaní domáhala určenia neplatnosti zhromaždenia žalovaného spoločenstva vlastníkov bytov a nebytových priestorov (ďalej len „spoločenstvo“), ktoré sa konalo 24. apríla 2007 a tiež neplatnosti na ňom prijatých uznesení. Neplatnosť vyvodzovala z porušenia ustanovení zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej len „zákon č. 182/1993 Z.z.“), najmä ustanovení, ktoré upravujú zvolávanie zhromaždenia spoločenstva, upovedomenie vlastníkov o zvolanom zhromaždení, prijímanie uznesení spoločenstva a voľbu orgánov spoločenstva.

Okresný súd Bratislava V uznesením z 3. marca 2008 č.k. 5 C 70/2007-69 konanie zastavil. V odôvodnení uviedol, že spoločenstvo bolo zriadené podľa § 7 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z.z., v priebehu konania ale k 14. decembru 2007 zaniklo výmazom z registra spoločenstiev (§ 7d ods. 4 zákona č. 182/1993 Z.z.), pričom k výmazu došlo pod sp. zn. O. Obvodného úradu Bratislava, Odbor všeobecnej vnútornej správy. Súd prvého stupňa aplikoval § 107 ods. 4 O.s.p. a dospel k názoru, že spoločenstvo zaniklo bez právneho nástupcu. Za jeho právneho nástupcu nemožno považovať vlastníkov bytov a nebytových

priestorov, ktorí ho založili, ale ani právnickú osobu, s ktorou ešte pred zánikom spoločnosti uzavreli zmluvu o výkone správy. Z tohto dôvodu konanie zastavil. Žalobkyni nepriznal náhradu trov konania.

Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Bratislave uznesením z 30. mája 2008 sp. zn. 5 Co 112/2008 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Vyslovil, že žalobkyni nevzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že odvolanie nie je opodstatnené. Rovnako ako súd prvého stupňa aj odvolací súd poukázal na ustanovenie § 107 ods. 4 O.s.p. a zohľadnil zánik spoločnosti výmazom z registra spoločností bez právneho nástupcu. Keďže tým stratilo spôsobilosť byť účastníkom konania a niet subjektu, ktorý by bol jeho právnym nástupcom, konanie muselo byť zastavené. K námietke žalobkyne, že konanie malo byť prerušené, lebo prebiehalo iné konanie, v ktorom sa riešila otázka, ktorá mohla mať význam pre rozhodnutie súdu, odvolací súd uviedol, že v danom prípade neprichádzal do úvahy postup podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Z týchto dôvodov odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Uznesenie odvolacieho súdu napadla žalobkyňa dovolaním, v ktorom uviedla, že jej v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). K tejto procesnej vade malo dôjsť tým, že odvolací súd nesprávne – iba zo samotného výmazu spoločnosti z registra spoločností vyvodil, že spoločnosť zanikla bez právneho nástupcu. Odvolací súd nevysvetlil, prečo spornú otázku právneho nástupníctva po spoločnosti považoval za nespornú; táto skutočnosť robí rozhodnutie odvolacieho súdu nepreskúmateľným a nezákonným. V súlade s § 107 ods. 2 O.s.p. je súd oprávnený konanie zastaviť iba ak po zaniknutej právnickej osobe nie je právny nástupca. I keď zákon č. 182/1993 Z.z. výslovne neoznačuje správca (s ktorým musí byť už v čase zrušenia spoločnosti uzavretá zmluva o výkone správy) za právneho nástupcu zanikajúceho spoločnosti, z obsahu viacerých jeho ustanovení (okrem § 7d ods. 2 tiež z § 8b zákona č. 182/1993 Z.z.) je zrejmé, že správca týmto nástupcom je. Dovolateľka zdôraznila, že vlastními bytov a nebytových priestorov, ktorých správou je poverené či už spoločnosť alebo správca, sú stále tie isté osoby, ktoré „sú z titulu vlastníctva de facto žalovanými, avšak bez procesnej spôsobilosti, lebo na súde je za tieto osoby oprávnené konať iba spoločnosť, resp. správca. Pri zmene zástupcu týchto osôb zo spoločnosti na správca preto neprichádza k zániku, ale iba k výmene zástupcu. Skutočnosť, že pôvodný zástupca pri tejto výmene zaniká, nemá na podstatu sporu žiadny

vplyv“. Podľa názoru žalobkyne odvolací súd nesprávne „posúdil aj aplikáciu § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p“. Nezohľadnil iné, na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 10 C 68/2007 prebiehajúce konanie o určenie neplatnosti zhromaždenia vlastníkov bytov a nebytových priestorov konaného 11. septembra 2007 a na ňom prijatých uznesení spoločenstva, a v rozpore s uvedeným ustanovením Občianskeho súdneho konania predmetné konanie neprerušil, ale zastavil. Aj tým odňal žalobkyňu možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Z týchto dôvodov žiadala zrušiť rozhodnutia súdov oboch nižších stupňov a vec vrátiť Okresnému súdu Bratislava V na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, (len vtedy) pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (viď § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska; dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (§ 239 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (viď § 239 ods. 2 O.s.p.).

Dovolaním napadnuté uznesenie nevykazuje znaky uznesení, ktoré sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Prípustnosť dovolania žalobkyne preto z týchto ustanovení nevyplýva.

So zreteľom na § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. a argumentáciu dovolateľky neobmedzil sa dovolací súd len na posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 O.s.p. O procesnú vadu takejto povahy ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Uvedené ustanovenie nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých inak dovolanie nie je prípustné.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania žalobkyne preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mali dopustiť súdy oboch nižších stupňov, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom odvolacieho súdu nebola dovolateľke odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva. Dovolací súd z obsahu spisu nezistil, že by konanie pred súdmi nižších stupňov bolo postihnuté procesnou vadou, znemožňujúcou žalobkyni realizáciu jej procesných práv.

Je vždy vecou individuálneho posúdenia v každom jednotlivom prípade, aké dôsledky majú procesné nedostatky v postupe súdov (II. ÚS 261/06). Nie každá procesná nesprávnosť, ku ktorej dôjde v priebehu občianskeho súdneho konania, je relevantná z hľadiska procesnej prípustnosti dovolania. S niektorými najzávažnejšími, taxatívne vymenovanými procesnými vadami, ktoré zakladajú zmätočnosť, spája Občiansky súdny poriadok priamo prípustnosť dovolania (viď § 237 O.s.p.); vady tejto povahy sú zároveň aj prípustným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.). Niektorým vadám inej procesnej povahy majúci za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (tzv. iným vadám konania) pripisuje Občiansky súdny poriadok význam v tom zmysle, že ich považuje (len) za relevantný dovolací dôvod (viď ustanovenie § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), nie však tiež za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania.

Pokiaľ žalobkyňa namieta nedostatky týkajúce sa odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, dovolací súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. augusta 1997 sp. zn. 2 Cdo 5/1997, v ktorom bol vyslovený názor, že „konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) aj vtedy, ak odvolací súd svoj právny záver riadne neodôvodnil, takže jeho rozsudok zostal nepreskúmateľný“ (porovnaj R 111/1998). Názor zaujatý v uvedenom judikáte je plne opodstatnený aj v prejednáwanej veci. Pokiaľ by teda prípadne aj bola dôvodná námietka žalobkyne o nie dostatočnej preskúmateľnosti uznesenia odvolacieho súdu, týkala by sa len tzv. inej (od väd uvedených v § 237 O.s.p. odlišnej) procesnej vady konania, ktorá je relevantný dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., sama o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá.

Žalobkyňa v dovolaní ďalej naznačuje, že súdy nižších stupňov vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotili. Nesprávnym hodnotením dôkazov ale súd nezakladá procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p. Obdobne pokiaľ dovolateľka namieta, že súdy pri rozhodovaní vychádzali z neúplných skutkových zistení, ide o námietku, ktorá nepoukazuje na procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p.

K námietke žalobkyne, že odvolací súd (a pred ním tiež súd prvého stupňa) v konaní dospel k nesprávnemu právnemu záveru o zániku spoločenstva bez právneho nástupcu, dovolací súd uvádza, že ak účastník stratí spôsobilosť byť účastníkom konania skôr, ako sa

konanie právoplatne skončilo, súd posúdi podľa povahy veci, či má konanie zastaviť alebo prerušiť alebo či môže v ňom pokračovať (§ 107 ods. 1 O.s.p.). Ak po začatí konania zanikne právnická osoba, súd pokračuje v konaní s jej právnym nástupcom, a ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví (§ 107 ods. 4 O.s.p.). Z toho vyplýva, že pokiaľ účastník občianskeho súdneho konania stratí v priebehu tohto konania spôsobilosť byť jeho účastníkom, súd podľa povahy veci (hmotnoprávnej povahy predmetu konania) posúdi, či uvedená skutočnosť bráni ďalšiemu pokračovaniu v konaní alebo či možno v konaní pokračovať. Povaha veci bráni pokračovať v konaní (o.i.) vtedy, ak účastník nemá žiadneho právneho nástupcu. Otázkou, či účastník, ktorý stratil spôsobilosť byť účastníkom konania, (ne)má právneho nástupcu, rieši súd na základe výsledkov šetrenia, pri ktorom nie je viazaný v konaní zaujatými názormi účastníkov tohto konania v tom smere, či účastník konania, ktorý stratil spôsobilosť byť účastníkom konania (ne)má nástupcu, prípadne (ak ho má) kto je týmto nástupcom. Nástupníctvo v občianskom súdnom konaní po zaniknutej právnickej osobe sa odvodzuje od nástupníctva hmotnoprávneho; nástupcom takejto právnickej osoby je ten, kto podľa hmotného práva prevzal právo alebo povinnosť, o ktoré v konaní ide.

Žalobkyňa v dovolaní namieta, že súdy dospeli k nesprávnemu právnemu záveru, že podľa hmotného práva žiaden subjekt nevstúpil do práv a povinností zaniknutého spoločenstva, o ktoré išlo v konaní. Činnosť súdu, pri ktorej prijíma právne závery a aplikuje tú-ktorú právnu normu, sa označuje ako právne posúdenie veci. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Treba však zdôrazniť, že právnym posúdením veci súd neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Ani v danej veci preto nesprávne právne závery súdov nemohli mať za následok procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

V súvislosti s ďalšou dovolacou námietkou žalobkyne, že odvolací súd „nesprávne posúdil otázku aplikácie ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p.“ a v rozpore s týmto ustanovením neprerušil konanie, ale potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa (§ 219 O.s.p.) zastavujúce

konanie z dôvodu uvedeného v § 107 ods. 4 O.s.p., dovolací súd poukazuje na § 109 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého súd konanie preruší, ak a/ účastník stratil spôsobilosť konať pred súdom a nie je zastúpený zástupcom s plnomocenstvom pre celé konanie; b/ rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť. Rovnako postupuje, ak tu pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná; v tom prípade postúpi návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska, c/ rozhodol, že požiada Súdny dvor Európskych spoločenstiev o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy. Dovolací súd rovnako poukazuje na § 109 ods. 2 O.s.p., v zmysle ktorého pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak a/ sa účastník nemôže konania zúčastniť pre prekážku trvalejšej povahy alebo preto, že jeho pobyt nie je známy; b/ zákonný zástupca účastníka zomrel alebo stratil spôsobilosť konať pred súdom; c/ prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet. Dovolací súd zo spisu nezistil, že v konaní na súdoch nižších stupňov nastala procesná situácia, kedy súd musí konanie prerušiť (§ 109 ods. 1 O.s.p.). Keďže v prípadoch uvedených v § 109 ods. 2 O.s.p. je prerušenie konania na úvahe vec prejednávajúceho súdu a je upravené len ako procesná možnosť tohto súdu, nie však jeho povinnosť (viď § 109 ods. 2 O.s.p.), dospel dovolací súd k záveru, že ani uvedená námietka dovolateľky nesvedčí o existencii vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v prejednávanej veci je dovolanie žalobkyne podľa Občianskeho súdneho poriadku procesne neprípustné. So zreteľom na to jej mimoriadny opravný prostriedok odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúci proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nemohol sa zaoberať vecnou správnosťou napadnutého uznesenia odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní nemala žalobkyňa úspech a nevzniklo jej právo na náhradu trov konania (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 7. mája 2009

**JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková